

Давиденко Пилип,
*Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
аспірант кафедри конституційного права України*

ФІЛОСОФСЬКО-НАУКОВІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ КАРТИНИ СВІТУ

Глобалізація є особливістю сучасного етапу розвитку світу, який характеризується підвищенням інформатизації суспільства у внаслідок поширення комп'ютерних технологій. Але не дивлячись на позитивну сторону сучасних трансформацій, не слід забувати і про негативну сторону, а саме глобальні проблеми людства, роль яких посилюється з кожним днем.

Інформатизацію можна розглядати як конкретний вияв сучасного періоду розвитку продуктивних сил людського суспільства. Суть цього вияву – в об'єктивному посиленні ролі достовірного, багатоохоплюючого й випереджаючого знання практично у всіх видах людської діяльності.

В першу чергу зазнає змін культура й наука зі своїми принципами та ідеалами. Наукове середовище окреслило особливості такої трансформації: по-перше, зростає не тільки число міждисциплінарних і наддисциплінарних напрямів у науці, а наукові дослідження частіше організовуються як проблемноорієнтовані; по-друге, деякі зрізи науки стикаються з проблемою нагромадження теоретичних побудов через труднощі перевірки їх експериментальним шляхом; по-третє, сучасна наука має могутній обчислювальний інструмент – комп'ютер. У свою чергу, інформаційна культура формує свої граничні умови існування сучасної науки [2, с. 22].

Постійний науково-технічний розвиток змінює відношення людини до інформації спрощенням її отримання, зберігання і аналізу таких даних. Таке поєднання людини і інформації надає нам можливість розглядати новий вимір буття людини, як віртуальний або інформаційний.

Причиною інформатизації стало широке проникнення комп'ютерної техніки, ефективність функціонування якої за десять останніх років зростає приблизно в мільйон разів та її масова доступність. Такий прогрес змусив зміни у соціокультурному житті суспільства, що призвело до змін і у інформаційній культурі людини [1, с. 195].

Крім цього зростає роль глобальних проблем світу, серед яких хотілось би зауважити на екологічній, демографічній та терористичній проблемі.

Суть екологічної проблеми укладена у суперечності між економічною діяльністю людства, яка руйнує його середовище проживання, і необхідністю збереження цього середовища. Техніка все більше ускладнюється, її використання стає повсюдним і неконтрольованим. Внаслідок цього зростає штучна середа – техносфера, а природне середовище проживання людини – біосфера – руйнується.

Одним з головніших аспектів екологічної проблеми є парниковий ефект. Промислові викиди вуглекислоти вже не компенсуються процесами фотосинтезу, в ході якого виробляється кисень, що може привести до глобального потепління. В останні роки все більше загострюється питання захоронення радіоактивних відходів, що також є частиною глобальної екологічної проблеми.

Суть демографічної проблеми вперше окреслив англійський економіст і священик XIX ст. Томас Мальтус. Він стверджував, що народонаселення зростає в геометричній прогресії, а виробництво, що забезпечує необхідні ресурси для виживання, в арифметичній. Тому дефіцит ресурсів неминучий і фатальний, ніщо не в силах його запобігти [3, с. 10].

Критики мальтузіанства стверджують, що ця концепція фіксує деякий поточний стан справ, але її прогнози помилкові. Головний недолік мальтузіанства – лінійність, а згідно з соціологічними і культурологічними дослідженнями, лінійні прогнози щодо суспільства – абсурдні. Так, порівняно недавно темп зростання чисельності людей перевищував 2% на рік, тобто при таких темпах загальна маса людських тіл через 1600 років повинна зрівнятися з масою Землі, через 2200 років – з масою Сонця і всіх планет сонячної системи. Такий висновок абсурдний, тому вчені звертають увагу на процеси саморегуляції, які діють в популяціях тварин при надмірній скупченості, в результаті чого популяція повертається до своєї оптимальної чисельності.

Крім цього, існує тероризм – хвороба не тільки бідних країн, але і багатих. У сучасному світі тероризму безліч проявів. Його форми залежать від культури та соціальної структури різних товариств. Наприклад, причиною появи тероризму можуть бути убогість і низький рівень життя, засилля бюрократії або зіткнення державних інтересів з корпоративними. Незважаючи на те, що військовий і технічний потенціал терористичних організацій менше, ніж у великих держав, все ж загроза з їхнього боку і збиток, який вони наносять, глобальні.

Підсумовуючи вищесказане, можна зробити висновок, що сучасна картина світу постійно трансформується та при цьому, поруч з позитивними аспектами таких змін, гостро стоять і негативні, у вигляді глобальних проблем. Людству слід вийти з технологічного тупика шляхом переорієнтації споживання, заміна масового виробництва і споживання речей індивідуальним виробництвом і споживанням інформації.

Література:

1. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем: монографія / О.Г. Данильян О.П. Дзьобань, С.Б. Жданенко та ін.; за ред. О.Г. Данильяна. Х.: Право, 2016. 488 с.
2. Данильян О.Г. Інформаційна картина світу в контексті перспектив сучасної науки і культури / О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань // Інформація і право. 2013 № 1. С. 21-28.
3. Мальтус Т. Р. Досвід про закон народонаселення // Антологія економічної класики: Т. Мальтус, Д. Кейн, Ю. Ларин / за ред. І.А. Столярова. М.: Еконов, 1993. 485 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого

Кафедра філософії

ФІЛОСОФІЯ І ПРАВО

Тези доповідей
XVI Міжнародної наукової конференції
аспірантів та студентів
(22 травня 2020 року)

Харків
«Право»
2020

УДК 340.12

Ф56

Організаційний комітет:

Голова – А. П. Гетьман, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Члени: О. Г. Данильян, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії; С. Б. Жданенко, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії; І. І. Коваленко, кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії; Г. В. Коваленко, кандидат юридичних наук, асистент кафедри філософії

Тези друкуються мовою авторів у авторській редакції

Філософія і право : тези доп. XVI Міжнар. наук. конф. аспірантів та студентів (22 трав. 2020 р.). – Харків : Право, 2020. – 474 с.

ISBN 978-966-998-003-8

У пропонованій до уваги читачів збірці тез і повідомлень XVI Міжнародної наукової конференції аспірантів та студентів «Філософія і право» висвітлюється широке коло як загальнофілософських проблем, так і різноманітних аспектів філософії права. Певна частина матеріалів конференції розвиває і поглиблює філософські уявлення у царині правової онтології, правової антропології, теорії правових цінностей, теорії пізнання права та інституційного виміру права. Деякі напрацювання містять спроби не тільки по-новому підійти до осмислення вже достатньо розробленої проблематики, а й виявляються кроком на шляху пізнання раніше не відрефлектованого шару правової реальності. У цьому сенсі зміст нижченаведених тез засвідчує зацікавленість майбутніх фахівців права у більш глибокому теоретичному освоєнні тих феноменів правової реальності, пізнання яких є умовою розв'язання нагальних практичних завдань правотворчого й правозастосовного характеру в контексті гідного виконання професійної місії у розбудові правової державності в Україні.

УДК 340.12

Адреса редакційної колегії:

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
вул. Пушкінська, 77, Харків, 61024, Україна

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2020
© Оформлення. Видавництво «Право», 2020

ISBN 978-966-998-003-8